

SOPHIE BREUM

HYLD OG HUMLE:
FORTÆLLINGER

Sophie Breum

Hyld og Humle: Fortællinger

«Public Domain»

Breum S.

Hyld og Humle: Fortællinger / S. Breum — «Public Domain»,

Содержание

MØDRE	5
DØDEN OG BRÆNDEHUGGEREN	18
KAMMERJUNKEREN	20
Конец ознакомительного фрагмента.	21

Sophie Breum

Hyld og Humle: Fortællinger

MØDRE

Den unge Frue lod Romanen synke ned paa sit Skød og gabede træt.

Saa tog hun Refraichisseuren og duschede ud mod Halvmørket, der begyndte, hvor Lyskredsen under Lampens store Skærm holdt op. Hun lod tankeløs Blikket glide hen over den Smule Glans, der var over Guldsnittet paa Bøgerne og Doktorens blanke Instrumenter henne i Skabene.

Rejste sig derpaa og lukkede Fløjdørene ind til det lille vaabendekorerede Forværelse, hvor Aviser og Aargange af »Puk« og »Fliegende Blätter« laa ordnede paa Midterbordet. Portiøren blev trukken sammen, Folderne smukt ordnede; saa vendte hun sig og stod og saa paa den hyggelige Stue med Familieportrætterne, nogle Landskabsbilleder og de magelige bløde Møbler; deres mørke grønne Farve behagede Øjet – ligesom Værelsets øvrige Udstyr – uden særligt at fængsle det, talte om hyggeligt Velvære og en Smag, der ikke stred og ikke havde Trang til at stride mod det, som var almindelig anerkendt som god Smag i denne Provinsby, en af Landets største.

Fruen gik langsomt og let hen over Gulvet og flyttede Lampen og sin Bog hen paa et Bord, der var stillet ved den store Stol, som optog Pladsen i Krogen ved den lune, grønne Ovn.

Hun satte sig mageligt til Rette og sad og saa lidt ud i Stuen. Strakte saa Haanden ud, tog Cigaretetuiet paa det lille Bord og tændte; et Øjeblik sad hun med Cigaretten i Haanden og røg lidt; saa var heller ikke det morsomt længere, hun lagde den, tog igen fat paa sin franske Roman og læste et Par Sider.

Holdt pludselig op med en Mine, som om noget havde berørt hende ubehageligt – igen dette: en overmægtig Sanselighed og en pinefuld Lidenskabelighed, der krævede sit Offer for bagefter at lade Livet ligge hen – dobbelt øde, trist og indholdsløst. —

Nu havde hun tabt Lysten til at læse. – Det ny Broderi? – Hun skulde være rigtig oplagt, naar hun begyndte paa det.

Der laa nogle Piecer og Beretninger, som hendes Mand havde bedt hende interessere sig lidt for, han var saa optaget af de Sager i denne Tid. Hun tog et af Hefterne og bladede lidt, – lagde det igen, – det var saa uskønt og kedsommeligt. —

Der lød sagte Trin over Tæppet inde i hendes Cabinet, og Stuepigen, en høj, nydelig Pige, kom ind.

»Manse bliver ved at græde; han længes vist efter sit Bad og sin Mad. Trine og jeg kan jo godt besørge det, hvis Fruen er træt.«

»Nej, nu kommer jeg, Heralda.«

Den unge Frue rejste sig hurtigt og gik med. —

Da Doktoren lidt senere kom hjem, kaldte hun, glad og optaget, paa ham, og han skyndte sig ind i Soveværelset, gnidende Kulden af sine Hænder. —

Heralda holdt en Lampe i Vejret, saa Musklerne paa hendes blottede, kraftige Arm traadte frem; Kokkepigen, der nødtigt vilde gaa glip af den unge Herres Badescene, syslede med Barnetøj, der var hængt til Varme ved Kakkellovnen.

Fruen stod og holdt den lille Fyr nede i Karret. Det buttede, søde Barnelegeme gav smaa Ryk af Glæde, og den bitte lille, tykke Haand slog henrykt ned i det lunkne Vand.

Doktorens Øjne straaledede; da han traadte ind, var han endnu lidt ærgerlig efter en hidsig Debat om kommunale Sager med Borgmesteren, – nu gav han sig optaget til at pludre til sin dejlige Dreng, indtil han fik ham ganske elleve af Velvære.

En Uge efter sad Fruen i Spisestuen med Fødderne paa en høj Skammel; paa hendes Skød laa den lille Dreng, der havde været farlig syg i flere Dage.

Medens hun mekanisk syslede med ham, trillede Taarerne ned ad hendes Kinder og faldt paa hans Ansigt.

Han slog besværligt Øjnene op; de laa dybt inde i Hulningerne, og deres Udtryk var lidende som hos et voksent Menneske; de blodløse Læber bevægede han svagt, og han havde ikke Kræfter til at røre Benene, da Moderen tog Tøjet af ham.

Doktoren stod og saa til sammen med en ældre Kollega ...

Denne undersøgte Barnet og sagde derpaa:

»De maa straks se at faa fat i en god Amme. Det er det eneste, der kan redde ham.«

»En Amme!« gentog Fruen og saa hurtigt op.

»Jeg skal telegrafere til Stiftelsen, naar jeg gaar herfra. De gør nok Dem den Tjeneste, de Herrer derinde ...«

Da Doktoren traadte ind i sit Værelse, efter at have fulgt Lægen ud, stod hans Hustru og flyttede mekanisk med Fotografierne paa Skrivebordet.

Hun brast i Graad, da han kom hen til hende.

Han tog ømt om hende.

»Græd ikke, kære kære ...«

Men saa gav hun efter for sin tilbagetrængte Trang til rigtig at hulke. Al hendes Sorg og krænkede Moderfølelse gav sig voldsomt Udslag.

Men han kyssede hende og spurgte med Ord, som han ikke plejede at bruge, og med en Stemme, der var fuldere og varmere end hans sædvanlige, om han da var helt ude af hendes Tanker, om den Lykke, som de to ejede, og som havde fyldt ham med uopslidelig Modstandskraft mod al Lidelse, da intet betød for hende, – naar Sorgen kom.

Hun løftede Hovedet.

Det flammede op i ham ved at læse hendes Øjnes Svar.

Hun knugede sig med et dybt Suk ind til ham; saa gik hun stille ind til sit syge Barn. —

Den store, svære Amme tog fat paa den lille udmattede Dreng med sikker Ro.

Medlidende lagde hun ham til Brystet og dryppede et Par Draaber ind mellem de trætte, smaa Læber; selv det syntes at anstrænge ham, han faldt straks igen hen i tung Søvn.

Men efterhaanden, som han kunde tage mere Næring til sig, blev han raskere og raskere.

Sundheden drog atter til Huse med den fynske, djærve Maren. —

Fruen begyndte igen at ofre Tid og Opmærksomhed paa sin Frisures og sit Toilettes pyntelige Detailler, og Visitterne blev modtagne, til Dels gengældte. —

Snart blev det saadan, at det næsten var dagligdags, at Doktoren, naar han kom hjem fra Praxis, maatte ind at klæde sig om for at gaa til Middag.

Naar han næsten var færdig, plejede hans Hustru at komme ind, for hun havde saa uendelig meget at fortælle om Manses mange Paafund.

Tænk, han havde taget Maren i Næsen, saa det gjorde ondt, ligefrem ondt – han havde saa mærkværdig mange Kræfter allerede; Maren havde slaaet ham over Fingrene, men saa havde han drejet sig paa hendes Skød; det saa ud, som han vilde slaa igen. »Han bliver vist rigtig uartig,« sagde hun stolt og lykkelig.

Og saadan havde hun den ene Historie efter den anden at fortælle om Manse. Han var nu ikke saa langt tilbage som andre Børn i den Alder.

Doktoren var nær ved at mene det samme.

»Hvem der kunde blive hjemme hos jer!«

Men det gik jo ikke an. Man kunde jo ikke blive ved at isolere sig.

»Naar Du endda tog med.«

Og saa begyndte de igen paa den Komædie, at han agerede gnaven og jaloux paa Manse, – indtil hun alvorligt kom med sit: – ikke Tale om, at hun allerede gik fra Barnet, der havde været lige ved at dø!

De kyssede Uhyggen bort og begyndte igen at spøge.

Han fuldendte sit Toilet med en forstilt Omhu, som gav hende Anledning til smilende og smaa drillende at hentyde til visse Lapserier fra Ungkarledagene.

Opdagede de saa, at han var ved at komme for sent, fór han i Kjolen, medens hun rakte ham Uhr og Nøggleknippe. Og han gik til Døren.

»Skynd Dig dog nu,« sagde hun; men Tonen og Maaden var saadan, at han maatte tilbage endnu engang.

Hun gik smilende og glad med ind i Spisestuen, tog selv Pelsen fra Heralda for at faa ham af Sted saa hurtigt, som muligt.

Men han gemte hende ind i den og truede med at bortføre hende med Magt.

»Den tykke, kurtiserende Hr. Postmester til Bords og Æren af at converseres af Tante Rosalie ved Kaffen om Mines eller Lines Madkærester. Kan Du modstaa?« lokkede han.

Heralda smilede diskret; men Maren, der stillede med Manse, som skulde sige »adjøs til Fatter«, lo højt.

Herren og Fruen saa til hinanden, halvt muntert, halvt vemodigt; det var, som der efter Spændingen var kommen en vis ubevidst Reaktion, der fik dem til at være lystige, næsten legende i hinandens Selskab, medens de dog havde saa let ved at føle Refleksen af Sygdomsdagenes Angst og Sorg.

Maren blev snart uundværlig.

Efterhaanden som Mindet om den Alvor, der brutalt og ukaldet havde paatrængt sig de unge Folk, blegnede, kom den statelige, typiske Maren ligefrem til at »tage sig ud« som saa meget andet Tilbehør i det elegante Hjem.

Fruen fik travlt med at gaa til Syersker med Maren, der skulde have store Forklæder, Hue med røde Hagebaand og andet, som hørte til, naar hun skulde ligne en Bondekone i Nationaldragt.

Og desuden maatte Fruen tage sig Tid til at sidde i Ro ved sit Sybord, for hun vilde selv tegne og brodere Manses Kørepels og hvide Kjoler, – og han maatte have flere af forskellig Størrelse, for – hvor han lagde sig ud! —

Doktoren havde intet imod paa sin Vandring i Byen at møde »Optoget«.

Maren saa formelig statelig ud i sin Uniform, og det var med bevidst Værdighed, at hun skød den blanke, pudsede Vogn med den yndige Dreng ... Og .. hvor var hans Hustru dog smuk ... denne tilbageholdne, rolige Mine; .. hendes beundrede Ungpigeskønhed var afløst af en langt finere og mere tavs Ynde.

Saa kunde det hænde, at Manse fik Doktorens Stok at holde paa, og at de fulgtes hjem alle fire ... Maren i passende Afstand foran med Vognen og svingende og svajende med de vide Skørter.

Naar Heralda stod i Vinduet og saa dem komme, faldt hun i Tanker.

For hende blev det uvilkaarligt saadan, at Doktorens ridderlige Ægtemandsvæsen kastede en vis Afglans over hendes Kæreste, den flotte Skorstensfejersvend, og det blev efter sit Herskabs Forhold, at hun dannede sig sit Ægteskabsideal.

Heralda skulde nok vogte sig for at give de Tanker Luft overfor Maren, skønt de to var blevne meget fortrolige, især efter at Fruen i et Anfald af Sparsommelighed havde givet Kokkepigen Afsked og engageret en Pige, der gik hver Aften tidligt for at bo i sit Hjem.

Herskabet var igen begyndt at tage ud sammen til Koncerter, Theater og Middagsselskaber; Heralda og Maren var ofte ene hjemme.

De lod da Døren staa aaben ind til Marens Værelse, hvor Manse, mæt og tilfreds, sov i sin Vugge, og saa gjorde de sig det hyggeligt i Spisestuen.

Heralda dækkede op med The og Smørrebrød. »Theva'j!« udbød Maren, »det ka' je'tte taale aa loute. Det er te' aa forgi' Mæj'sker me' ... saa gaar je' da hellere te' Va'jposti. – Nej e' lille Drove go' Kaffe! ...«

Og saa lavede Heralda Kaffe til hende; hun gjorde det med god Samvittighed, for Maren skulde jo fedes og føjes.

Til Gengæld var Maren underholdende ... Hun fortalte saadanne Historier fra »Stiftelsen«, at Heralda blev ganske bleg derved.

Men Maren havde ogsaa de rørende paa Lager ... fra den Tid hun var sytten Aar og blev Malkepige paa Herregaarden og vilde springe i Voldgraven af Sorg over, at hun var kommen for Skade og havde været »saa ma'esløs uheldig«.

»Det va'tte te' aa nære sig for det Rak,« raisonnerede hun mut.

Men farlig Grin havde de alligevel havt. »Gu' sikken Sjøv med Forvalteri' og Landvæsenseleverne, som var saa store paa det, men ku' si'e saa mæje grinagtig »Komplemente« aa den Slavs Slu'er, naar de mødte en stakkels Pige alene. – Og saa Frøkenen, som knap ga' lukke sin Mund op te' én, naar hun kom ne' i Mejeriet aa sku ha' den nymaalk'de Mælk – ja, li'e – fræss fra Fass, som ha' sa'e – denne her Elever fra København. Ja dov, dov, hvor var hun storsnu'et. Hun var da bleven kulret, hvis hun ha'e vidst, at hendes Grevekæreste gerne vilde spille Kæreste me' vos, naar ha' ku' komme gedolt fra'et, den Luskemikkel.« Og Maren skoggerlo. Hun nærede ingen Illusioner om Mændene; dem kendte hun kun fra en Side, men den kendte hun ogsaa til Gavns.

Heralda benyttede Pavsens til at gøre et Forsøg paa at faa sin sædvanlige Tone indført; hun talte om, hvor mageløs Doktoren var mod Fruen, og hvor den unge Candidat Hansen, der kom til Doktorens og spillede Violin, var forelsket i Frøkenen fra Etatsraadens.

Men det interesserede ikke Maren videre.

»De ere li'e tovlie allesammen,« sagde hun afsluttende. – »Din Jokum ...«

»Joakim Larsen!« afbrød Heralda.

»Hvorfor kommer ha' ikke aa besøjer Dig? Ha' gaar nok paa Lærkensjøv, si'en ha' ikke har været her.«

»Min Familie synes ikke om, at han besøjer mig paa mit Værelse,« svarede Heralda hovmodigt. Der var dog Forskel.

»Naa saa det gør de ikke«, sagde Maren, helt imponeret af den Tanke.

Men saa gled hun ind paa det Omraade, hvor hun var mest hjemme. Og Heralda vænnede sig efterhaanden til hendes Historier. —

»Men naar der kommer Børn?« spurgte Heralda en Aften, uhyggelig tilmode.

»Skidt, de bliver sgu nok forsørret!« Maren slog overlegent ud med Haanden. Lidt efter vedblev hun:

»Je' har haut tre. Ja, s'mend. Nummer to ... hans Far ... ja, dov, dov, sikken Malasje me' den Unge ... hans Far var et lille tovlie', højbenet Kræ, der var i Besøj hos Grevens og var helt mør over det, at Comtessen vi'te se te' den Si'e ha' var, og det skønt de danjsed' og regered' me' Baler og Kommers den Sommer. Saa ku' ha' ju'tte nære sig ... ja, skidt var det, og fuld var ha' mest, ha' sa' nere hos Forvalteri og bælled' sig, naar di an're ha' lagt sig om Autningen. Og saa kom Barunen jo væsgo' ne til mit Kammer og ga' sig lisse ønkelig ... Storsnu'et og spedalsk blev ha' jo, for je' lukked' jo Krampen paa for ham. – Men je' var jo smaat kørendes me' Penge, ... saa gik det galt elejn.«

»Herregud Maren; men Barnet Du talte om?«

»Ja, hvor je' tvined' over den Unge, der var ju'tte mer Ky' paa ham end som Tobak for en Skilling. Idiot var ha' jo osse da! Gu', hvor ha' hørсед' me' mig, den ny Dovter, – je' maatte klarere hele Re'ligheden u' for ham om denne her lille skitte Barun, der var svirende. Ja, det var da nu ledt. – Ungen fik je' da paa Anstalten, frit me' Betalning og det hele, men gratis Skældu' fik je' i Tilgivt af Dovteri. Ja, ha' var skrap! – Min a'en Dreng, det var en a'erledes Fæ'relandsforsvarer end den lille Barununge ... Ja, Herregu' – nu har je'tte set ham i tre O'er.«

»Maren, hvor kan De udholde det for Længsel!«

»Det ve' je'tte! – Je ha'tte haut Stunder te' aa tænke paa det. – Men det var li'egodt farlig Plasér aa bisse ne' te' min Mor om Autningen, for Ungen, ha' var li'e te ha' skrinked', naar ha' saa mig. Og hva' brø' je' mig om no'en Slavs Bal i den Ti', og Ka'lene, de grinte jo. Og je' lo' dem grinne. – Men saa var'et jo, at Naaden, hun var hellig, og je' var bleven Vaskoppige, og saa vilde hun ju'tte ha' mig i Køkkenet, je' maatte sgu afste' te' Majdag. Saa fik je' Plads i Byen, og – je' ve' sgu'tte, je' ku' da'tte sitte og glo i det Hummer ve' Køkkenet hver Auten u'en at lukke min Mund op, saa je' ku' hverken gø eller gave te'sidst; – tovlie Mandfolk er der jo, hvor vi saa kommer, – ja, det er sgu'tte saadan, – men je' fik da'tte Drengen at se, før je' rejste te' København, for Kærresten ha'e det me' Fornemmelser. Ja og København, Heraldalder ... der er det nu da saa møj tovlialsammen.« —

»Kæresten der var da for Resten stoderet,« vedblev hun ... »Saa kom je' jo paa Stiftelsen ... je' klaver itte, Behandlingen var riæl nok; je' ha'e det dov be'er end som Vaskekonen, hun var givt og det hele, men hun maatte sgu lægge sig i Pjalterne og Møjet; je' fik da baa'e Renlighe' og Opvartning.«

»Var det ogsaa en Dreng, stakkels Maren?«

»Det var et Pi'ebarn ... Der kom no'ne fine Folk, je' maa sgu'tte si'e, hvem de er, de var helt væk i hende, og de bestilte hende te' aa komme te' dem, naar jeg rejste; je' skrev under paa en hel Del. Saa kom je' jo herover paa en Studs, her er jo go' Fortjeneste; Ma'en klaver je'te paa, og Dovteren og Fruen er jo da osse mæje pæne Mæ'jsker.« —

Manse tillod sig at smaagrynte lidt.

»Saa nu ska' det Kræ te' aa tre'e mig igen,« udbrød Maren, »Du ka' ta' og vende ham.«

Da Heraldalder atter havde sat sig til Rette, begyndte Maren Samtalen igen.

»Du er for Resten en Sta'spige at se paa, Ralder. Sikke tynd Du er.«

»Naa – aa.« Heraldalder vred sig smigret.

»Ja, nu ka' Du jo bare vente, te' Du har vaaren me' tre Gange;« tilføjede Maren eftertænksomt.

»Slæbe og sli'e, te' man ønsker det uskyldige Liv Fa'en i Vold,«, blev hun ved uden at agte paa Heraldalder Mine. »Første Gang slævede je' Vand te' en Time, før je' la'e mig ... Saa gaar »Figuren« sgu ... Det skal Du se, naar Du først er i'et.«

Heraldalder blev fnysende vred og hvast fornærmet.

»Ja« .. sagde Maren uforstyrrelig, »saadan var je' osse .. lynende i Ho'et, straks de kom te' mig me' Vrøvl ... Men saa er de jo saa sø'e og sleske de Bæster, og ve' ikke, hvor de ska' skave sig og snakke om Kærlighe' og den Slavs ... Men bav etter, naar vi ska' ha' Penge te' Ungen, ja ... saa er der en a'en Snak, – ja der er ... Og vi ka' da'tte drovne dem som Kattedil'jer.«

Saa ringede det.

Maren ryddede af Vejen, og Heraldalder tog mod Herskabet.

Fruen kom straks ind i Spisestuen. Hun var i stort Toilette, det silkeforede Slag hang løst over hendes smukke Skuldre, og hun var ved at trække Hanskerne af.

Der var noget sødt og skælmsk over hende; Rødme i Kinderne og et Skær i Øjnene af vaagen Livfuldhed; nu brød en varmere og dybere Glans frem i dem, idet hun sagde:

»Hvordan har min dejlige Dreng det, Maren?«

Med Forsøg paa byagtig Tonefald svarede Maren:

»Det sø'e lille Bæst, je' tror s'men ikke, det varer længe, inden ha' begønner aa vil plotte paa aa si'e no'et; ha' plaskede saadan i Ba'et, det er vout, je' ka' tomle ham.«

Og Fruen og Doktoren smilede venligt til den tro Maren, der holdt saa meget af deres Dreng og var saa god ved ham.

Fruen betænkte sig lidt. Maren syntes jo ikke om, at Manse blev forstyrret, – men – hun maatte liste sig ind og se ham endnu engang, – der var saa længe til i Morgen tidlig.

Søde, halvaabne Barnemund, runde, bløde Kind med Øjenvippernes mørke Frynser, det lille Legemes sunde Varme – hun kunde ikke lade være at lægge sig ned ved Vuggen og kysse sit Barn og se paa det.

Manse begyndte at røre sig og gav sig lidt efter til at smaagræde. Maren kom fornærmet ind. Ganske jaloux og ulykkelig saa Fruen paa, hvor stille han straks blev, da Maren tog ham op.

Maren var imidlertid i naadigt Lune og holdt Drengen hen til Fruen til Godnatkys. Forsigtigt kyssede hun hans Kind og de smaa buttede Hænder og Fødder; saa gik hun beroliget ud.

Da hun var alene med sin Mand, sagde hun med Overbevisning:

»Du ... Maren er saa flink og fornuftig, – Du kan tro, hun har lidt meget under sit Fejltrin.«

Doktoren svarede ikke.

Et Aarstid senere sad Doktoren og Fruen i hendes Cabinet.

De havde siddet længe stille i Tasmørket uden at tale.

Da lød det lille Klap, som sagde, at Lygten derude paa Vejen blev tændt, og det usikre, dæmpede Lys faldt ind over Fruens Ansigt.

Hun sad med Hænderne hvilende i Skødet og saa' underlig blødt og fraværende ind i Halvmørket.

Hendes Mand bøjede sig frem og tog hendes Haand. Det var, som hun kom tilbage; hun smilede blidt og lagde sig ind til ham ...

Gennem de lukkede Døre hørte man inde fra den anden Stue en høj Barnestemmes kejtede Pludren; den blev afbrudt af Marens fynske: »Du ve' nok, hvor Skauet ska' staa, din lille Knæjtebasse.«

De to henne i Sofaen lo lidt.

Saa sagde Doktoren:

»Bliver det ikke godt for Manse, at han ikke altid skal være den eneste.«

»Ellers blev der nok ingen Ende paa Forkælelsen, mener Du.«

»Ja, netop ..«

»Havde jeg nu blot havt Heralda. Hun gik saa stille og passede alting og havde saa behageligt et Væsen ... Jeg værner mig aldrig til Laura; hun gør mig nervøs med sine klodsede Manerer og sin evige Spørgeren ... At Heralda, den nydelige Pige, ogsaa ... nej, det er og bliver mig en Gaade og en ligefrem Sorg.«

»Det var værst for hende selv ... stakkels Pige.«

»Uf, den Kæreste ... Har Du set ham siden?«

»Jeg mødte ham forleden og talte med ham.«

»Spurgte Du om Barnet ...?«

»Jeg fik at vide, hvor det var i Pleje ... Han tog ellers Sagen meget flot, skældte ud over Heraldas Fader, der er vred og ikke vil se hende. Men han havde godt Arbejde, sagde han, og skulde nok vise den Gamle noget andet, senere; ... men han var jo lovlig ung til at gifte sig og binde sig.«

»Sagde han det?«

»Ja, med en vis Medlidenhed med sig selv. Jeg tillod mig da ogsaa at sige, at det skulde han have betænkt noget før.«

»Stakkels Heralda!«

»Hun har en god Plads og holder meget af Barnet, som hun ammer.«

»Og hendes eget ..?«

»Ved Du hvad ... Du skulde tage ud at se til det en Dag, naar det bliver godt Vejr.«

»Ud paa Landet!«

»Ti Minutter med Jernbanen ... Du har saa godt af at færdes lidt. Du murer Dig saa meget inde herhjemme nu.«

»Ja ... men ... tager Du med?«

»Nej ... nu maa Du holde dit Løfte og ikke kun tænke paa din Svaghed. Husk paa .. Barnet .. Det er jo ikke blot legemligt, at det bliver til ... dets Sjæl, Temperament, Karakter ... Aah min egen ...« Og han knugede hende pludselig stormende og lykkelig i sine Arme.

Den unge Frue stod og saa fortabt ud over Markerne, hvor Toget, der havde ført hende her til Landsbyen, brusede af Sted.

Nu var det borte. Kun en hvid, urolig Damp drev lavt hen over Jorden.

Hvis den nu formede sig, nærmede sig, omsnoede hende og kvalte hende ...

Hun knugede nervøst Hænderne sammen i Muffen. Alle de Fantasier, der allerede var faret gennem hendes Hjerne i den korte Tid, siden hun sagde Farvel til sin Mand! Hvorfor var han dog ikke ogsaa taget med! ..

Hun gik hen ad Vejen og spurgte sig frem til Bondehuset, hvor Heraldas Dreng var i Pleje.

Først bankede hun høfligt paa Døren. Men da ingen svarede, løftede hun med nogen Besvær Klinken, der satte tydelige Mærker paa hendes Hansker, og traadte ind i et Slags stenlagt Bryggers.

Eller Køkken var det maaske. I det mindste stod der paa Sidebordet et Lerfad med Flæskeben, og henne fra den aabne Skorsten lugtede der stærkt af Grønkaal og brændte Kviste.

Fruen gik ind i Stuen.

Heller ikke her var nogen.

Hun saa sig nysgerrig og lidt beklemt om, hostede for at melde sin Tilstedeværelse, men hørte intet andet Svar end det store Slaguhrs langsomme tik tak.

Jo, nu skelnede hun et spædt Barns sagte Klynken henne fra Alkoven.

Hun gik hen imod den, flyttede en Stol, hvorpaa der stod et Vandfad med Øllebrød, og kigede ind mellem de sribede Gardiner.

Der, paa de tykke Dynner med det grove, snavsede, krøllede Lagen, laa Drengen.

Den, der havde givet ham af Øllebrøden, havde ikke baaret sig særligt behændigt ad, for hans lille Ansigt var oversmurt med Maden, der var tørret ind og sad i Klatter paa den fine, bløde Hud.

Hvor blev Manse dog anderledes omhyggeligt plejet og passet! Fruen kom til at huske paa, at Svigermoder engang, før han blev født, havde sendt hende noget fint duftende Sæbe, og i Brevet stod der: Du véd ikke, hvor det er dejligt at lægge saadan et lille blødt, parfumeret Barnehoved op til sin Kind ... Og nu denne stakkels, lille Dreng her!

Og stakkels Heraldas!

Mon hun vidste, hvor uforsigtige de var med hendes Barn; han kunde jo ligge der og græde, til han fik Krampe, uden at nogen hørte ham!

Medlidenheden bortjog fuldstændig hendes Uvilje mod Pigen. —

Der lød Træskoklapren udenfor.

Døren blev skubbet op, og en Kone traadte ind. Hun saa spørgende paa den fremmede, fine Dame. —

»Naa .. det er Heraldas Frue. Ja, hun var jo ellers flink nok, si'er de. Vi vilde jo heller ikke ta' mo' saadan enhver Rendetøs,« sagde Konen værdigt. »Naa De ve' vel, hun kommer i Dau; — ja, det gør hun — ja, om et lille Korn tænker je', hun er her. De ka' godt sitte ner saa længe. — Væ' s'go dov. Maaske De vil ha' en Taar Kaffe? Naa ja, for je' ku' jo snart faa Kedlen paa. — Ja, je' maa stræve, vi sku' jo ha' Risbrændet rubbet a' Vejen inden Auten.«

Konen vendte Drengen og stak ham en Sukkersut i Munden; derpaa gik hun igen til sit Arbejde.

Fruen sad lidt paa Træstolen henne ved Vinduet.

Saa blev hun urolig og gik op og ned ad Gulvet; hun mærkede, hvorledes denne usædvanlige Situation voldte hende legemligt Ubehag.

Men saa tog hun sig sammen.

Det var dog altfor umuligt, hvis hun besvimeede her og maaske blev lagt ind paa den Seng.

Det var ogsaa Synd af ham at holde saa bestemt paa, at hun skulde rejse alene.

Maaske det kun var denne indelukkede, tunge Luft her, der gjorde hende syg.

Hun gik ud paa Vejen og gav sig til at spadsere frem og tilbage, fast bestemt paa at vente her, i Stedet for, som Doktoren havde sagt, at faa Lov at sidde i Kromandens Stadsstue og drikke Mælk og spise Landbrød, indtil Toget gik. Hun vilde hilse paa Heraldas og tale med hende; det var dog i

hendes Hus, at Pigen var kommen i Ulykke, og – maaske havde hun noget at gøre godt igen; saa haard som mod Heralda havde hun aldrig været mod nogen. Hun kunde ikke lade være at tænke paa den Eftermiddag, da Pigen, bleg og grædende, betroede sig til hende; paa hendes afbrudte og stammende Bekendelse havde hun kold og rolig svaret:

»De maa jo saa hurtigst muligt ud af Huset.«

Hvor havde hun ogsaa kunnet tale saa haardt og overlegent; det tænkte hun nu, medens hun gik frem og tilbage, mat og træt og med Graaden i Halsen. – Men langsomt, lidt efter lidt, beroligede den uvante Stilhed hendes oprørte Nerver.

Hun blev staaende og saa ud over de udstrakte Pløjemarken, hvor Rimen endnu laa mellem Knoldene, og hvor Kragerne hoppede om i tunge Sæt, saa fløj de skrigende op, hen mod de store, lave Bøndergaarde, om hvilke Poppelpilen stod med de tørre Kvistes spilede Grenenet mod den svagt skyede, blege Vinterhimmel.

Hvor var her dog ... næsten morsomt stille. Hun lagde Mærke til, hvor tydeligt hun kunde høre en ensom Vogns Rullen ude paa den faste Hovedlandevej. Og hvor var det smukt med de mørke Straatages grønne Mos, der saa' saa lyst ud i det dæmpede Solskin.

Men koldt var det alligevel at staa stille.

Den unge Frue begyndte igen at gaa frem og tilbage.

Men hun er ikke mere saa optaget af sig selv og sine egne Tanker; hun er begyndt at se sig om.

Inde ved Vinduet i et af Smaahusene sidder en gammel Kone med et stærkt rynket, meget udslidt, men mildt og stilfærdigt Ansigt.

Fruen kan ikke lade være at lægge Mærke til det. Konen hilser med et Nik og viser sig lidt efter i Døren: »Værsgo' vil De ikke indenfor, det er da saa koldt at gaa og vente.«

Fruen tager mod Indbydelsen og følger med den Gamle ind i den lille, lave Stue med den brede Seng med Sirtses Sengetæppe og den høje Kommode, hvor et Par hvide Porcellænhunde staa og glo stift paa hver Side af Biblen og den store Salmebog. Den Gamle beder hende sætte sig i Stolen ved Vinduet.

»Ja men, er det ikke Deres Plads?«

Den Gamle er næsten fornærmet. »Der ska' De re'nok sætte Dem; det er den bedste Stol; den er saa go' i Sitningen.«

»Tror De, jeg kan se, naar der gaar nogen ind i det lille Hus her ved Siden af?«

»Je' ska nok ha' Øje me' Vejen; det er vel Heralde, De ska' tale me'?« ...

Og den Gamle underholder, dreven af et medfødt Gæstfrihedsinstinkt, den fremmede Dame, og de komme snart i Passiar.

Fruen hægtede Pelsen op.

Den anden rejste sig med lidt Besvær for at hjælpe hende den af.

»Aa Herregu'! Naa ja; De er vel nylig bleven givt. Ja, je' ka' tænke det.«

»Ikke saa ganske nylig,« svarer Fruen med et lille Smil.

»Saadan en ung, køn Kone! Ja, ja, Modernavnet er helligt,« siger den Gamle, der endnu er i den Tankerække, som Synet af hendes Gæst vakte i hende. »Modernavnet er helligt. Herregu', ja. Ellers sto' vi vel heller ikke alt det igennem. De ka' tro, – det er et stort Øjeblik, naar vi lægger Barnet til Brystet. Aah, vi knuger det ind te' vos, aah saa fast, saa fast ..«

Fruen havde pludselig faaet Glans i Øjnene og Rødme i Kinderne. Den gamle, fattige Moders højtidelige Tonefald fik hendes Hjærte til at banke af en dyb og hemmelig Lykke.

»Ja, der er jo no'e at staa igennem,« vedblev den Gamle. »Da Knu' blev født, var det saa fattigt for vos; og vi ha'e ikke skikket Bu' te' Bønderne. – Saa plejede de ikke van at sende Basselma' dengang,« tilføjede hun forklarende. »En bitte Flæsk og lidt Katøfler ha'e vi da i Huset. Ja, og saa Øllebrø' i en Ørepotte; det fik je', og je' spiste det altsammen. For je' var bleven sulten, ska' je' si'e Dem. Og saa sa'e Rasmus: Nej, nu har je' sgu aldrig set Ma'e, har Du spist alt det! Ja, og je' ku' ha' spist mer', om vi ha' haut det, sa'e je'.«

Den Gamle lo fornøjet, som om hun havde sagt noget morsomt. Og hun gentog: »Og Rasmus sa'e: nej, nu har je' sgu aldrig set Ma'e, har Du spist alt det! Ja saamænd.«

Fruen saa interesseret paa hendes milde, men hærgede Ansigt. Dette var noget saa nyt for hende, der var saa forvænt og havde det saa trygt og fredet og dog var blødagtig og ilde til Mode i sin Ørkesløshed og sin stadige Spekuleringen over sig selv.

Den Gamle blev snaksomt og fortroligt ved.

»De ka' tro, je' døjet me' min første. Ve' og faa ham te' Brystet. Aah, je' maatte ha' et Tørkle' i Munden for ikke at skri'e. Og saa var det jo, at min Mor kom ovre fra Taas' je for at se til mig. Og de' va' jo yndigt for mig. Men saa sier hun: men jahne dog, skammer du dig ikke din toвле Tøs, ve du se, du ka' faa ham til og ta' ve'. Tror du, du ka' købe Mælk til ham hele Vinteren! Saa maatte je' jo staa det igennem; ja, je maatte ... Men Jøsses je snakker, og nu piver Toget. Saa kommer Herald straks.«

Lidt efter saa de den høje, ranke Pige gaa hurtigt forbi Vinduerne.

Den Gamle rejste sig for at se efter hende.

»Ja, nu gik hun jo saa ind til Hjulmandens.«

»Maaske jeg maa vente et lille Øjeblik endnu her. Jeg vil ikke saa gerne forstyrre lige straks.«

»Nej, det er vel heller ikke værd. Det er jo dog hendes Barn, den stakkels Tøs ...«

Da Fruen skulde til at gaa, fulgte den Gamle hende helt ud gennem den lille Forhave.

»De maa passe godt paa Stien, for den er lidt glat ... Ja, Farvel lille Frue ... Gu' velsigne Dem. Og kommer De en a'en Gang, saa ka' De godt sitte og vente her; der lugter jo ikke altid saa godt, hvor der er smaa Børn og saadan ... Det er ikke saa redt, naar Manden ta'er sig en Taar. Nej det er ikke ... og kivsomt er det for Konen.«

Fruen stod stille og nikkede, før hun gik ind ad Naboens Dør. Den Gamle var bleven staaende med Hænderne under Forklædet og saa venligt efter hende ...

Heralda, der sad med sin Dreng, saa' trodsigt op, da hendes forrige Frue kom ind.

Men Trodsen blev til et stort, rørt Smil, da Fruen bøjede sig ned over Drengen og sagde:

»Til Lykke med dit Barn, Herald. Det er jo en sund og frisk lille Gut.«

Lidt efter sad hun og saa interesseret og deltagende paa Pigen, der vaskede og badede sit Barn under mange sørgmodige Udbrud over det forsømte, lille Legeme.

»Aah Frue ... kan Fruen huske, at jeg havde Lov at benytte Badeværelset hos Dem hver Lørdag ... Og nu skal det lille Skind være i saadan et Griseri.«

Herald's Taarer faldt paa Barnetøjet, som hun tog efterhaanden, som Fruen lagde det til Rette for hende.

Heralda knugede Barnet ind til sig og saa knapt paa Fruen, naar denne talte til hende.

Barnet drejede sit lille Hovede nærmere ind til hende.

Da brast hun i Graad.

»Herregud, min lille, elskede Henrik; er Du sulten? Kan Du huske, Du fik din Mad hos mig den første Tid! – Jamen, jeg maa jo ikke, jeg tør jo ikke, min lille, kære, yndige Dreng; jeg tør jo ikke, saa er der jo ikke noget til lille Kaj, naar jeg kommer hjem.«

Fruen vendte sig heftigt om og gav sig til at se ud af Vinduet for at skjule sin Bevægelse. Hun kom til at tænke paa nogle Ord, som hun havde hørt paa en Visit, hvor hun havde truffen Herald's nuværende Frue; en Dame havde sagt: »Det er rigtignok udmærket, De faar en Amme, saa er De dog mindre bunden!« Og Kajs Moder havde svaret: »Ja, ellers blev det for generende. For min Skyld kan vi godt begynde paa Prøverne til Basarkomedien nu; jeg kan jo heldigvis være hjemme fra, saa meget det skal være.«

Det var en underlig tom og flov Følelse at mindes dette, her, i denne Stue.

Men i næste Nu svulmede al hendes Hjertes Kærlighed, – hvad var dog al den tidopslugende Færden sammen med ligegyldige Selskabsmennesker mod den ene, stærke, dejlige Følelse at have sit Barn – nyt Liv, rigt paa alle gode Muligheder, nyt Liv, som man elskede uforklarligt.

Den samme Kærlighedsfølelse havde Pigen, – saa var hendes Hjærte ikke fordærvet – Pigen, som kun i korte Øjeblikke kunde gemme sit Barn i sine Arme. —

Hvorfor, hvorfor er det ikke saadan, at hun og hendes Kæreste har respekteret Samfundets Ordning af Kærlighedsforholdet, har bunden sig til hinanden og først faaet Barnet, naar de tilhører hinanden for altid, og aldrig nogen anden Mand eller Kvinde har Ret til at ønske deres Kærlighed. Bo sammen, danne Hjem sammen, modnes sammen, dele Hverdagslivets store og smaa Indtryk, til den rette, ukunstlede Samfølelse vokser frem og binder dem for altid til hinanden, – det er det skønneste, det bedste og den sandeste Frivillighed. —

Ovre fra Huggehuset klang Øxeslag, jævnt og ensformigt, som de havde lydt i mange Timer; paa Vejen kørte en Mejerikusk forbi med sine mange Spande; en Karl, der havde været ude at skove, kom gaaende hjem over Markstien, og fra Bondegaarden henne ved Vejskellet steg Røgen til Vejrs og meldte om flittigt Arbejde inden Døre. —

Medens den unge Frue stod her ved det lave Vindue i den fattige Stue og lyttede til Barnets Klynken og dets Moders ømme, bedrøvede Stemme, gled den moderne, civiliserede Skal af hende og tog al det tillærte med sig, og hun var kun Moderen, der tænkte paa det Samfund, som engang skulde præge, smudse eller støtte hendes Søn.

Hun anede, at der blev gjort Fortræd paa en eller anden Maade, mod hende, mod den unge Moder der og mod Barnet. – Alle Børn skylder ikke en frisk og stærk Kærlighed deres Tilværelse. Og naar de blive voksne, mødes de af noget, der ikke er, som det skal være, men som Samfundet vedbliver at taale, noget falsk og ophidsende, der tvinger en usund Attraa, som ikke er givet dem af Naturens kloge Haand, ind i deres paavirkelige Sind ... At man vovede at friste paa saa mange Maader, at man understøttede saa megen tom Forfængelighed, fandt sig i saa megen opblæst, latterlig Egoisme, at Kvinderne tidt var saa tomme, saa troløse og uforstaaende og ikke havde Finhed og Ømhed nok til at forædle de Længsler, de vakte, – ikke kunde holde, hvad deres Ydre lovede! – Hvorfor banedes ikke Vejen for de Unge, hvorfor fik de ikke Lov til at se Sandheden i Øjnene, hvorfor taarnedes Fristelser og opslidende Adspredelser for hver Dag mere og mere op om Slægten, som om den ikke var nydelsessyg og hastig nok i Forvejen. Hun forstod ikke ret alt dette, som vældede ind over hende, hun anede kun dunkelt, at noget galt var der ... hun havde ikke før tænkt nok over det, det som gjaldt hendes eget Barns Sjæl.

Hun havde været med til – tankeløs og med æstetisk Ubehag – at vende sig bort fra den alvorlige, fraseløse Henpegen paa Tidens Saar og Usselheder. Hun havde været med til leende at fortabe sig i Kantetheder og Fejltagelser hos dem, som af Kærlighed til deres Samtidige og af Had til det, som tilsmudsede dem og øgede deres hæsblæsende Egoisme og idéløse Materialisme, ærligt og uselvisk dog idetmindste forsøgte Kampen. —

Hun var ikke saa vidende, ikke saa erfaren, havde altid været gemt og fredet, først i sit Hjem og saa hos sin Mand. Men Livet gemte og fredede ikke; det gav koldt og nøgternt hvert Menneske sit Ansvar og sin lille Lod i det store Land at opdyrke. Og der skulde det for hende blive anderledes. Hun havde ikke været nok for sin Dreng; og hvorledes var hun udrustet til at være en Tilflugt og en kærlig Vejleder for ham, naar det begyndte at spørge og undres dybt i ham!

Hun var i Grunden ogsaa en daarlig Hustru; – aah ja – vist var de lykkelige; men hvorlænge kunde han have nok i den sommerlige, lette, legende Forelskelse, som var Charmen i deres Ægteskab nu. Han, som var saa alvorlig, og som daglig levede i saa megen Alvor.

I Begyndelsen var der saa mange Ting, som han vilde tale med hende om; hun havde naturligvis gjort sig Umage for at høre efter, men han mærkede med en Lydhørhed saa sart som en Kvindes, at Resonansen i hendes Sind ikke klang ægte. I Virkeligheden havde hun jo ikke Interesse nok. Efterhaanden holdt han op at tale om den Slags Emner.

Selv havde hun lukket sig ude fra en Del af hans Sjæl. Men den Dag skulde komme, da han, uden at ane hvorfor, igen af sig selv delte sin Fortrolighed med hende.

– De smaa dagligdags Bemærkninger, – hvor det gør lidt ondt ikke at faa Svar i samme Toneart, og den store fuldt klingende Fortrolighed, hvor man bevidst, med Højtid, løfter Fligen for sin Sjæl. – Tankerne vældede ind paa hende. —

Hun vendte sig omsider og saa' efter Moderen, der sad med sit Barn, men hvert Øjeblik urolig trak sit Uhr frem. Den unge Frue besluttede – paavirket af denne Dags Oplevelser, der havde virket paa hendes sunde Begrebers Oprindelighed, som den kraftige Regn virker paa de tilstøvede Planter, – at sætte alt ind paa at vinde den Styrke, som hendes Sjæl behøvede, og at holde sig borte fra det, som overophidsede hendes Nerver og tærede paa hendes Kræfter; hun vilde opnaa selv at kunne amme det Barn, som hun nu bar til Verden; hun vilde ikke skaffe det Næring paa et andet lille Væsens Bekostning!

Hun betoges af en underlig tillidsfuld Længsel efter i et nært dagligt Forhold til Gud at vinde Haab og vinde Styrke til i Sandhed at blive en Opdrager og en Tilflugt for sit Barn. —

Heralda græd meget, da hun snart efter maatte sige Farvel til sin Dreng, og misundeligt saa hun efter Konen, der stod med ham paa Armen. Smaagrædende fulgtes hun med Fruen de Par Skridt hen til Stationsbygningen.

Fruen gik saa underlig hjælpeløs overfor hendes Sorg. Naturligvis ... det maatte jo være ganske forfærdeligt at skulle have sit lille Barn ude blandt Fremmede ... og .. Synd for Barnet var det selvfølgelig ogsaa ... men det hele var jo fra den anden Side set ogsaa saa forkert ... og man maatte jo ikke glemme, at det var en stor, stor Synd baade mod Gud og mod Samfundet at sætte et Barn i Verden, naar Forældrene ikke var gifte og for altid bundne til hinanden. Stor Synd, naar der ingen Rede var til at gemme det lille Væsen i. Selv om den havde været nok saa fattig, – det var dog det eneste naturlige! ...

Men hun kunde ikke nænne at tale om Synd til denne unge, kønne, bedrøvede Moder, der nu skulde bort fra sit Barn for at pleje og passe et andet, hvis Forældre betalte hendes moderlige Omsorg ...

Fruen satte sig ind i den 3dje Klasses Kupé til Pigen. De talte ikke sammen, medens Toget fór af Sted.

Heralda sad og stirrede forgrædt og beklemmt ud i Landskabet, som Tusmørket slørede og gemte; kun engang – da Fruen trøstende lagde sin Haand paa hendes – , saa hun taknemmelig op. —

Da de igen stod i Byen, sagde Heralda:

»Her er nok ingen efter Fruen. Jeg kan vist godt naa at følge Fruen; Fruen holder vel ikke af at gaa alene nu i Mørkningen; det er saa glat paa Gaden.«

Saa gik de to bort sammen. —

»Sig mig nu ærligt Heralda. Hvor kunde det dog være – ?«

»Jeg kan jo heller slet ikke forstaa det. – Men man hørte jo saa meget om alt det.«

»I mit Hus. Nej, Heralda, det har De rigtignok ingen Grund til at sige!«

»Aah, Maren fyldte mig med væmmelig Snak, og det var altid, som det var det eneste, at det maatte komme dertil, for saadan gik det med de fleste.«

»Sagde Maren det!«

Fruen blev tavs; hun tænkte paa, at hun i Eftermiddag havde sagt til Maren, at hun tog rolig fra Manse, og at hun var saa glad ved, at de kunde beholde hende til at hjælpe med at faa en flink og artig Gut ud af ham.

Heralda fortsatte, hurtigt, som om det var hende om at gøre at faa sig forklaret.

»Maren blev jo ved med at ville se min Kæreste, særlig efter at Trine var rejst, og Joakim kom saa, naar Herren og Fruen var i Selskab. Men Maren blev ved med alle sine Historier, og Joakim syntes, hun var saa underholdende, og saa ... saa troede han vel, at han kunde byde mig alt muligt, siden jeg ogsaa hørte paa al den Herregaardsraahed.«

»Men Heralda ... hvor kunde De ogsaa ... sammen med Deres Forlovede?«

»Jeg blev ogsaa vred, og jeg sad en hel Aften alene i Køkkenet, men saa sagde han, at jeg var en Snerpe og en kedelig én, – og han er jo vant til fra Kjøbenhavn og Varieteerne, at alting skal være saa sjov; og han er jo saa mageløs vittig selv.«

I det samme var der en fintklædt Herre af de forbidrivende Promenerende, der halvt som i Vane strøg sig tæt op ad Heraldta og hviskede til hende.

»Der ser Fruen!« udbrød Heraldta vredt. Og ganske fortvivlet og haabløs udbrød hun:

»Det er da ogsaa, som Folk ikke tænker paa andet!«

»Heraldta dog!«

»Ja, Fruen maa undskyldte. Jeg mener det just ikke saadan. Men Fruen kan tro, at vi simple Piger ser mere end saadanne som Fruen.«

De gik raskt af Sted, for Herren havde vendt sig og fulgte paa en ubehagelig Maade tæt i Hælene paa dem.

Saa opdagede han, at han kendte Fruen. Han vendte sig og forsvandt.

Heraldta begyndte igen:

»Joakim blev saa borte i lang Tid, jeg saa ham aldrig, og jeg vilde jo nødig miste ham alligevel. Men saa den Dag, da Herren og Fruen var til Deklarationsmiddag hos Etatsraadens, saa kom han. Og han havde en Present med til Maren, men ingen til mig, og han var muggen og tvær, naar jeg talte til ham, og han sagde, jeg elskede ham ikke. Og det var en skrækkelig Aften, kan Fruen nok forstaa. Men saa Søndag Eftermiddag kom han igen og gik lige ind paa mit Værelse til mig, og han var ligesom i gamle Dage, og vi havde det saa godt og morsomt. Jeg var saa forfærdelig glad, for jeg havde lige siddet og grædt, jeg troede jo, det var helt forbi mellem os. Maren blev inde hos Manse og blev der hele Aftenen. Og da han hørte, at Manse havde ondt for Tænder, og at hun ikke kunde gaa fra ham, saa sagde han, at han ogsaa helst altid bare vilde være ene sammen med mig, og saa meget andet godt, sagde han, og han blev saa underlig ... og jeg ved ikke, hvad der gik af mig ...«

Heraldta bøjede Hovedet, men skottede halv trodsig, halv skamfuld hen til Fruen ...

Men hun hørte næppe efter mere; hun var dødtræt; Modløsheden var paa engang kommen over hende; hun længtes usigeligt efter sin Mand og sin hyggelige Krog i hans Arbejdsværelse ... hun kunde ikke bære mere alene, kunde ikke rumme alle disse skarpe Modsætninger ... Aah, hvile sig hjemme, rigtig hvile ud, medens han smaasnakkede muntert og hyggeligt, bragte Ro i hendes Sind og fik hende til at glemme alle triste Tanker ...

Mere koldt, end hun egentlig mente det, sagde hun Farvel til Heraldta, der skyndte sig hjem til det lune Barneværelse, hvor den fremmede Dreng græd efter hende ...

Da Fruen kom ind, sad Maren og kyssede Manse, der sprællende hoppede op og ned paa hendes Skød.

Trætheden svandt af Moderens Træk; hun gik hen og tog sin Dreng; hendes Stemme dirrede lidt, da hun sagde:

»Jeg skal nok selv lægge ham i Seng i Aften.«

»Naa,« kom det fornærmet fra Maren, »saa ka' je' maaske gaa u' me' min Kærreste, for je' er bleven forlouet me' Johansen hos Matrialhandleri.«

»Du ..«

Han vendte sig fra sit Arbejdsbord og nikkede glad til sin Hustru, der saa frisk og munter ud.

»Ja, kære.«

»Jeg har gaaet saadan en lang og dejlig Tur i Dag igen. Og ved Du hvad .. jeg .. jeg ..«

»Naa .. Du .. Du.« Doktoren gjorde spøgende Nar af hendes pludselige Stammen.

Saa kom hun hen til ham, stod og støttede sig mod hans Stols Ryg.

Først da han lagde Hovedet helt tilbage og saa op i hendes Øjne, bøjede hun sig ned til ham.

»Jeg er i en saa underlig, næsten overvældende lykkelig Stemning. – Vejret var saa klart, – jeg kan ikke glemme Heraldas Henrykkelse over den gode Plejemoder, som Du har skaffet hendes

Barn. – Saa er der Manse, som holder meget mere af mig, siden Maren er taget bort – det hele, – Du er jo ogsaa meget mere virkelig glad, end Du har været – «

Hun rejste sig fra hans Knæ og sagde alvorligt:

»Du, maaske er det Synd af mig at være saa lykkelig – saa mange ere saa bedrøvede, og der er saa meget rent unaturlig forkert i Verden; men Du ved ikke, hvor jeg er optaget af det Maal, jeg har sat mig. Jeg *vil* ikke give efter for min Svaghed. Vi *vil* ikke mere have en Fremmed ind til at være vort Barn nær. Vel?«

»Mange er jo nødt til det, og hvis – «

»Hvis, hvis. Nu ikke saa doktorklog, Du. Det er saa dejligt at haabe. Jeg ved naturligvis nok, jeg er – «

»Forkælet, min egen Ven.«

»Hvem er det, der har forkælet mig allermest?« Hun lo til ham.

Saa drog noget større og alvorligere hen over dette blide, gratiøse.

Og hun løftede Hovedet og saa' stolt og ømt hen for sig:

»Har jeg faaet Lov at bære Barnet til Verden, maa jeg vel ogsaa kunde opnaa selv at give det Næring, naar jeg ikke spreder og spilder mine Kræfter.«

DØDEN OG BRÆNDEHUGGEREN

Sneen falder og falder som i én Uendelighed. Den gemmer snart Skovbundens gulvisne Straa; den ligger let paa Egepurlet, som endnu bærer paa sit rødlige, sammenkrympede Løv, den hviler tungt og bredt, i Flager paa de smaa Grantræer – den falder roligt, som det aldrig vilde høre op.

Brændehuggeren kløver Blok efter Blok, kvister de unge, fældede Træer, hugger gennem de levende, saftfyldte Grene.

Hans Hue og Vams ere tunge af Sne; den siver fra Haaret ned mellem Tørklædet og den runkne, røde Hals, ned paa Ryg og Skuldre; de vare en Gang ranke og kraftige, nu ere de sammenfaldne og knoglede.

Store Fnug lægge sig paa hans Øjenlaag, han ser tungt op og blinker træt til de smelte.

Sindigt og vanemæssigt lægger han Gren paa Gren til Dragten, som han skal bære hjem til sin gamle Kone.

Han retter sig langsomt.

En Krage hopper hen over Sneen, og medens han slaar Hænderne i de stivfrosne Vanter mod hinanden, ser han efter dens Spor, der bryder Sneens ensformige Blødhed.

Saa giver han sig til at snøre Brændet sammen og slænger det op paa Nakken.

Stien er næsten sneet til.

Han sukker og giver sig til at gaa, medens Snevandet siver ind i hans Støvler, og Byrden tynger, saa det værker og smerter saa pinefuldt, at han ikke kan tænke paa andet.

Med ét kaster han Dragten paa Jorden, lægger sig ned derover og klynker Gang efter Gang:

»Gid jeg var død!«

»Gid jeg var død, saa elendig jeg er!«

Og medens han knuger Ansigtet mod sin Arm og sagte mumlende kalder paa Døden, ser han utydeligt for sig vage Billeder fra Landsbykirken: Herskabet i den vaabenprydede Stol, Mænds Nakker og Kvinders Hovedsæt, udskaarne nøgne Engle, et rødt Skær fra Lysene op paa den forgyldte Altertavle med Vrimlen af Figurer – øverst oppe ved Hvælvingen et strengt, koldt Øje.

Det Øje!

Han begynder at rejse sig, men hans tunge Støvler glide i den bløde Sne, og han bliver liggende.

Ikke det Øje; nej, det vil han ikke tænke paa; han vil have i sit Sind den Gud, der er Fattigmands Gud, og som bærer Lazarus ind til Himlens Hvile og Varme.

»Gid jeg var død!«

Han vil ikke mere leve i den Elendighed, i det trælsomme Arbejde i den lammende Kulde.

»Gid jeg var død!«

Sneen daler i store Flokke som i én Uendelighed. Brændehuggeren ser sløvt og blændet ind i det. Pludselig slaar han sig for Panden, saa Huen falder af, vil rejse sig, forvildet og knuget af Rædsel, men bliver liggende paa Knæ med Hænderne foldede haardt mod Brystet.

Sneen kommer ikke mere som paa en lang, lang Rejse, falder ikke mere med sagte Lyd paa de visne Blade, men staar stille og fylder Luften med hvidt.

Den gamle Mand drejer Hovedet til den anden Side for at finde Frelse fra denne forfærdelige Udslettelse af alt det Hverdagskendte.

Ogsaa der denne øde, blege Tavshed, denne fuldkomne Stilhed, hvor han og hans Ønske og Kalden er det eneste.

Han vil berolige sig ved at tænke paa, at om en Stund kommer han hjem ... men hans Tanker flakke vildsomt og hjælpeløst, for han husker ikke mere, hvorledes der ser ud i hans Stue.

Han raaber, men Tavsheden brydes ikke af noget Skrig; den staar lige ventende med det store, alvorlige Spørgsmaal, for hvilket han ikke kan døve sig med den vante Verdens smaa Hændelser.

Og dette har han selv kaldt paa i Trods mod Dødens og Livets Giver!

Han vil skribe, at han ikke har ment det, at han vil leve sit Liv, saalænge Gud vil det; men saa bliver han med ét vild af Rædsel, og Rædslen giver ham en stiv, kold, ustyrlig Kraft, og han farer frem og hugger sin slidblanke Øxe ind i et levende Træ.

Men der er ingen Modstand og ingen Lyd.

Da synker han sammen med Hænderne for Øjnene og klynker saa usselt som før:

»Aah, lad mig leve!«

— —

Det lyder saa let, det er Snefnug, der falde paa Egepurlets Blade.

Med et hæst Raab, der klinger højt i al denne Sne, folder Brændehuggeren de stive Hænder i én strømmende, svulmende Taknæmmelighed; og mumlende og takkende, endnu stønnende af Rædsel, slænger han sin Dragt paa Nakken og stavrer afsted, saa han puster tungt derved.

Hvert Øjeblik er han ved at falde, men ilfærdigt søger han atter Fodfæste og skynder sig videre ad den snevre Sti, medens Fnuggene blænde hans Øjne og Byrden tynger den krogede Ryg.

Da han er ude af Skoven, følger han ikke Vejen, som krummer sig henimod Landsbyen, men han løber tværs over de tilsneede Marker ... hjem, hjem!

Kun naa sit Hus, sætte sig til Ro paa Bænken ved Bordet, medens hans Kone taler og med haarde Hænder løfter Gryden af Ilden, saa den klirrer, og det høje Ur i Hjørnet dikker roligt og taktfast, og Viseren gaar hen over Staalskiven. ... Brændehuggeren var nær falden i en lille Bæk, som styrtede raskt og muntert af Sted. Isen havde ikke kunnet dække og tæmme den, hvor ihærdigt den end Nat efter Nat havde skudt sine naalespidse Krystaller ud fra begge Bredder.

Den gamle Mand steg over den og gik videre henimod det svage, rødlige Skær, som kom fra hans Hus; Konen havde taget Gardinet bort, for at han kunde have det hjemlige Lysskær at styre efter. —

De to Gamle spiste af det dampende Fad i Tavshed.

Brændehuggeren lyttede med hemmelig Fryd til Skeernes jævne Musik, naar de strøges mod Fadet, og han saa glad og beroliget paa Ilden, der flammede og slikkede i munter Uro om Træknuderne.

Da de gamle Folk laa i den brede Alkoveseng, sagde Konen, hvem Mandens gode, milde Stemning havde gjort lykkelig og højtidelig:

»Naar nu Vorherre løser op for os to gamle. — Til al sin Salighed!« føjede hun til med bævende Stemme.

Og Manden foldede sine Hænder i stille Andagt.

— —

Sneen falder som i én Uendelighed. Og mod Nattefrosten fører den lille Bæk sin Kamp; den risler og mumler, medens den styrter af Sted langs de isklædte Bredder, hvor om en Tid de blide Førglemmejer skal staa og se til den kraftige Kløver.

KAMMERJUNKEREN

Der var et byggelystent Konsortium, som havde faaet Kig paa gamle Kammerjunker von Bangs Ejendom, Carolinelyst, i Udkanten af Byen.

Der var Grund!

Selve Bygningen var rummelig og gammel, over hundrede Aar, der var ikke saa lidt Gaardsplads og flere Udbygninger, og mellem Vejen og Boligen laa en stor Have, der hidtil havde skjult alle Herlighederne. Paa den anden Side af den private Vej, der førte op til Stuehuset, laa en lang Strimmel Køkkenhave; i et Hjørne bag Udhusene var der en upaaagtet Trekant Jord, som slet ikke var til at kimse ad, naar den blev ryddet for al den Hyld og de forvildede Rosen- og Stikkelsbærbuske, som groede filtret mellem hverandre. – Hvor nu Gitterporten og en Afviser med »privat Vej« fredede, kunde der lægges Gade, Jorden kunde stykkes ud, femetages Bygninger med mange Smaalejligheder rejses – der var bygget flere Fabrikker i Nærheden, – Bang var over syv og firs, Formue var der nok ikke mere, Frøkenen var paa Døtreskolen hele Formiddagen, den gifte Datter var Præstekone paa Jyllands Hede, – det arbejdede i Konsortiets ledende Hjørne, den gamle Kammerjunker havde søvnløse Nætter, og omsider meldte Byens to Aviser da, at Carolinelyst var af Ejeren, Kammerjunker v. Bang, solgt til et Konsortium bestaaende af osv.

Kammerjunkeren skulde være ude af Lejligheden inden Flyttedag.

— —

En lys, solrig Morgen, lige i Begyndelsen af Oktober, stod Kirsten i Carolinelysts store Køkken med en Kobbertymaskine i den ene Haand og en Klud i den anden. Der var en fra Konsortiet inde hos hendes Herskab i Forretninger, og det var Aarsag til, at hun var falden i dybe Tanker, saa dybe, at en Kasserolle, der stod paa Skorstenen med den rødtribede, smalle Sirtseskappe om, fik Lov at koge over.

»Jøsses! – « Kirsten fór til.

»Ja, vi ska' te arbe' me' et og tænke paa et a'et.«

En Dør gik ude i Entreen. Kirsten var straks til Stede og gjorde en kølig Honnør for Konsortiets Repræsentant, en yngre, adræt Sagfører med Cyclehue, halvvrøget Cigar i Munden og Benklæderne spændt ind om Anklernerne.

Den gamle Herre fulgte ham helt ud paa Stentrappen, der med Opgang fra begge Sider laa midt for Indgangsdøren; han bukkede høfligt, Sagføreren lattede skødesløst paa Kasketten og sprang saa ned til sin Cycle, som han ilsomt trak hen over de toppede Brosten til den lukkede store Port.

»Spring ned, lille, og luk Porten op!« sagde Kammerjunkeren til Kirsten.

»Der sku' vær' en Stads me' det Læs Tørv!« mumlede Kirsten; inden hun havde naaet at parere Ordre, havde Sagføreren faaet Laagen i Porten op, – han skubbede Cyclen ud foran sig – Kammerjunkeren saa vedblivende høflig-oprømt ud, og Kirsten tænkte stolt og henrevet: »Se til Knaabi¹, Ho'et op og ingen skæve Ben lige til det sidste!«

¹ Knoppen.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.